GAZETA KRAKOWSKA

Nro 30.

Z KRAKOWA DNIA 15 KWIETNIA 1827 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 7 Kwietnia.

W dniach 4 i 5 b. m. odbył się popis publiczny w Szkole Rabinów, istnącey od 4 miesięcy. Zaszczycił go bytnością swoią JW. Minister Prezyduiący w Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego; Dyrektor i cały skład Komitetu urządzaiącego sprawy Starozakonnych; Naczelnik i skład Izby doradczey przy tymże Komitecie ustanowioney; Członkowie i Sekretarz Dozoru Bożniczego. Poprzybyciu JW. Ministra, przemówił członek Komitetu prezyduiący w Radzie Szkoły Rabinów, wystawuiąc po krótce trudności, których użyteczny zakład szkoły Rabinów iako rzecz nowa, i z przyczyny nieprzysposobienia Uczniów, doznawać musiał, — iakich w tey mierze używano środków, i na iakim stopniu rzecz teraz stoi. W końcu złożył JW. Ministrowi nayczulsze dziękczynienia za łaskawe przywiedzenie do skutku tak pożądanego Instytutu, prosząc o dalszą pamięć i opiekę. Nastąpiły examina z ięzyka Polskiego, z nauk przyrodzonych, z ięzyka hebrayskiego, z matematyki, z historyi, z iegrafii, z Talmudu i nauki moralney. Obecne osoby z zadziwieniem postrzegły iak 4romiesięczni uczniowie w naukach postąpili; JW. Minister, raczył oświadczyć swoie zadowolenie. — Szkoła Rabinów liczy dotąd 25 uczniów; z nich otrzymali nagrody w xiążkach i w narzędziach matematycznych: Rothwand Natan, Freyder Moyżesz, Goldmann Lewek, Szweycer Jakób, Hernisz Lemel; zasłużyli na pochwałę: Rubinstein Markus, Lieberecht Heyman, Hirszberg Kielmann, Nelken Jzaak, Landau Bernard.

Na polach miasta Kalisza i przyległych miasta Opatówka, odkryta została glinka biała, z którey podług uczynioney próby, naypięknieyszy faians, a nawet porcellana wyrabianą bydź może.

Burze gwałtowne w końcu zeszłego miesiąca znaczne w Woiewództwach Krakowskiem i Kaliskiem poczyniły szkody w budowlach dworskich i włościańskich, iako też w lasach, w niektórych nawet mieyscach kilka osób i znaczna część inwentarza, przez wywrócenie się owczarń i obor zabita lub pokaleczona została.

Wylew wielki wody rzeki Warty uszkodził znacznie roboty pod Unieiowem wy-

konane. Niemniey w Woiewództwie Krakowskiem wezbrane rzeki zabrały znaczną liczbę mostów, nietylko przez poderwanie brzegów, ale też przez zerwanie pomostów.

W Mieście Obwodowem Biały odbył się dnia 2 Września r. z. rzadki obrzęd religiyny: JW. Biskup Chełmski Ciechanowski, Senator K. P. przebrał w nowe szaty zwłoki święte Błogosławionego Józefata Koncewicza, Arcybiskupa Połockiego, męczennika, spoczywaiące w Cerkwi XX. Bazylianów w Biały. Szczątki te, lubo iuż od dwóch wieków w trumnie spoczywaią i różne przeszły koleie, żadnemu dotąd zepsuciu nie podpadły.

Kurs Listów Zastawnych
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez 1go Kuponu.

Przedaiący żądaią	.	zł. 79	gr. —
Kupuiący daią		— 78	— —
Istotnie przedano po	.	— 78	— 20.

W Warszawie dnia 5 Kwietnia 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Z Petersburga d. 9 Marca D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Odebrano tu wiadomość z Stambułu o przybyciu Taynego Radcy Ribeaupierre do Bujukdere d. 30 Stycznia d. k. Minister ten miał d. 8 (20) Lutego pierwszą narodę z Reis-Effendim.

Członkami Towarzystwa Fizyczno-Lekarskiego, zależącego od Cesarskiego Uniwersytetu w Moskwie, obrani zostali: PP. Jourdan, pierwszy Sekretarz Towarzystwa lekarskiego emulacyynego w Paryżu; Boisseau, lekarz korpusu Paziów Króla Jmci Francuzkiego; Beguin, Professor w Paryżu; Delèze, w Paryżu; Czarnkowski Doktór medycyny i chirurgii; Jastrębzow, Beryi i Leichtfeld, Doktorowie medycyny. — Pan Alibert, lekarz zwyczayny Króla Jmci Francuzkiego, został mianowany członkiem honorowym tego towarzystwa.

Gazeta *Pszczoła Północna* zawiera w liście z Kijowa pod dniem 16 Lutego o tegorocznych kontraktach w tem mieście, co następuie:

"Na kontraktach Kijowskich roku teraźnieyszego, ani zieżdżało się tyle obywateli z różnych prowincyy, ani było w obrocie tyle gotowych pieniędzy, co w latach przeszłych. Dóbr ziemskich kupiono bardzo mało, chociaż do przedaży było bardzo wiele. Mnieysza liczba była dóbr w dzierżawę wziętych, aniżeli takich, których dzierżawcy dłużey trzymać nie chcieli; słowem: wszystkiego było mniey, nawet samych bankructw, to iest, długów nieopłaconych na terminie, o których nierównie mniey było oświadczeń w sądach. Ta ostatnia okoliczność nie iest skutkiem dostatków i znaydowania się gotowych kapitałów, ale tego właściwie, że teraz obywatele nie pożyczaią pieniędzy ieden u drugiego, ale w bankach: ztąd to interessa między prywatnemi umnieyszaią się, a z niemi razem umnieyszaią się procedera i niechęci: ztąd też i ziazdy na kontrakty teraz nie są tak wielkie, jak dawniey bywały: a gdyby dziedzice dóbr ziemskich, zamiast oddawania w dzierżawę, sami niemi rządzić zaczęli, wtenczasby się ziazdy kontraktowe, przez zmnieyszenie się dzierżawców, bardziey się ieszcze zmnieyszyły: gdyż ci przyieżdżaią tu dla opłaty dziedzicom summ umówionych. We trzech Guberniiach: Podolskiey, Kijowskiey i Wołyńskiey (które większą część działań kontraktów Kijowskich stanowią), dobra w dzierżawie będące, mogą w sobie liczyć, bez wątpienia, do półto-

ra miliiona dusz płci oboiey. Termin dzierżawy, po większey części, iest trzyletni, a dla swoiey krótkości, niepożyteczny, równie dla dzierżawców, iak i dla samych dóbr. Cena dzierżawna kładzie się nie w stosunku do ilości zasiewu zboża, ale podług liczby dni roboczych: gdyż ziemi iest daleko więcey, aniżeli rąk do roboty. Za nikczemne uważaią dobra, gdzie nie ma gruntu, przynaymniey po 10 morgów (1) na duszę, a tyle korcy (2) wysiewu, ile iest dusz męzkich. Dzień pańszczyzny (po 10 na miesiąc od duszy roboczey), teraz ceni się 70 do 90 kopiiek, a cena ta podniosła się nie w miarę dobroci i ilości ziemi, ale w miarę odległości od Odessy, która sama tylko ożywia ieszcze nadzieie rolników. Na tegorocznych kontraktach wielu dziedziców zmnieyszyło cenę dzierżawną, nawet dla swych dawnieyszych dzierżawców, przeciwko napisanemu iuż prawu, a to dla przyczyn koniecznych, wyniklych ze zbytniego zniżenia się ceny produktów i strat poniesionych. Czyn chwalebny! Niektórzy iednak właściciele nie chcieli odstąpić i z ceny spuścić, a dzierżawcy zupełnie się usunęli od trzymania tych dóbr; dla tych to układów kontrakty przedłużyły się dni kilka.

"Z wielkiey liczby dóbr, na przedaż wystawionych, zdaie się, że nie kupiono więcey iak ze 3000 dusz osiadłych, w cenie 500 do 600 rubli, ze wszelkiemi pożytkami. Cena ta od lat kilku mało się odmienia, owszem spada z przyczyny wielkiego zebrania się płodów ziemskich i niepodobieństwa ich sprzedaży. W lepszych latach płacono po 700 i 1000 rubli za duszę rewizyyną z ziemią. Wtedy pszenica była w cenie. Teraz Kupcy Odescy kupowali tu pszenicę po 7 rubli czetwiert i tak nie wiele kupili. Na tegorocznych kontraktach Kijowskich możnaby było, po tey cenie kupić u obywateli milion czetwierti pszenicy z. ostawą na wiosnę do Odessy: tak się powiększyło nasze bogactwo w zbożu, które iednak musi leżeć w spichrzach, oczekuiąc na kupców. Przedaiąc czetwiert pszenicy niżey 6 rubli, nie nagradza się rolnikowi praca i koszta uprawy.

"Ponieważ od handlu zbożowego zawisł zupełnie los kontraktów, wszystkie ich obroty, same nawet zabawy, przeto powiemy nieco o szczegółach tey rzeczy. Nic dziwnego, że prowincyie Polskie, które całą swą pomyślność czerpały z rolnictwa, teraz temiż środkami zasilać się nie mogą. Zboże teraz wszędzie iest tanie i w cudzych kraiach, dla tego, że wszędzie rolnictwo iest udoskonalone, wszystkie usiłowanie ku temu zwrócone celowi, a niedostatek ziemi, albo zły iey gatunek zastępuie sztuka. Rządy wykładaią wielkie summy na zachęcenie do rolnictwa: uczeni dowodzą z niego pożytków i podaią sposoby do iego ulepszenia, i nietylko prowincyia każda, ale prawie powiat każdy ledwie nie parafiia każda, ma u siebie Towarzystwo Rolnicze ku zachęcaniu i oświecaniu gospodarzy, które prace swoie ogłasza; każdy wynalazek, każde udoskonalenie w szczególnych xiążkach lub w Dziennikach drukiem upowszechnia. W naszych prowincyiach południowych, chociaż nie masz innych pisarzy agronomicznych, tylko tacy, którzy ziemię pługiem piszą; ale zboża u nas więcey się rodzi, aniżeli na własne spożycie potrzebuiemy, i zawsze ieszcze możemy go sprzedawać za tańsze ceny, aniżeli za granicą, byleby tylko byli kupuiący.— Jednakże oświeceńsi rolnicy w okolicznościach obecnych nie rozpaczaią: bo wiedzą z Historyi, że nie raz zdarzyły się tak ciężkie dla rolnictwa czasy, a zwyczaynym porządkiem rzeczy, znowu przemiiały i zamienia-

(1) *Dziesięcina ma w sobie około* $1\frac{1}{2}$ *morga.*
(2) *Czetwiert Rossyyska ma* $1\frac{3}{4}$ *korca.*

ły się w lepsze. Angliia sama stawi przykłady wielokrotnych i różnych w tym względzie ostateczności. Prawo zapadłe w Anglii r. 1815, zabraniaiące wprowadzania zboża zagranicznego, dopòki cena własnego do pewney nie podniesie się ceny, wielokrotnie było przywracane i zawieszane. I teraz zbliża się czas, że prawo to musi się odmienić. Prawda, że od dawna iuż gospodarze nasi czekaią lepszych czasów dla handlu zbożowego; ale też nie tracą nadziei, że te czasy nadeydą.

"Tymczasem, będąc w konieczności uciekania się do przemysłu innego rodzaiu, nie przestaią już na dobroci ziemi błogosławioney, i na dawnych sposobach iey uprawiania. Jedni staraią się pomnożyć zwyczayne płody ziemskie, drudzy ie zastępuią nowemi produktami, inni zaprowadzaią stada, a wreszcie iest wielka liczba i takich, co zmnieyszaią swoie wydatki na produkta cudzoziemskie, których ceny nie są proporcyonalne z cenami naszego zboża, i tym sposobem zachowuią od upadku swóy maiątek i rolnictwo. Fabryk w południowym kraiu Rossyi nie wiele, bo też nie wiele iest rąk i dla samego rolnictwa, do którego z resztą są przywiązani mieszkańcy tych kraiów, potomkowie dawnych Polanów i Drewlanòw. Przywiązanie to zdaie się bydź powszechne wszystkim Sławianom, którzy wszyscy zdaią się iść za nauką Cycerona: *Omnium rerum, ex quibus aliquid acquiritur, nihil est agricultara melius, nihil dulcius, nihil uberius, etc.* Lubiąc wyłącznie rolnictwo, obywatele tuteysi, takie tylko zaprowadzaią rękodzielnie, które bezpośredni związek maią z rolnictwem. W tym roku liczba fabryk pomnoży się, iak mi się słyszeć dało od osób godnych wiary. Mòwią z pewnością, że w Gubernii Kijowskiey i Podolskiey, w iednym czasie trzy nowe założone będą rękodzielnie, na wzòr pomnażaiących się za granicą, do robienia cukru i syropu z buraków. Sama Francyia liczy teraz u siebie więcey sta takich fabryk, w których wyborny wyrabiaią cukier, a daleko tańszy od przywoźnego. Trzey obywatele, którzy umyślili fabryki te założyć, nie wzięli się do tego na same tylko powieści o korzyściach, i nie złudzeni nadzieiami w xiążkach obiecanemi, ale po osobistem przekonaniu się o niewyrachowanych pożytkach dla całego kraiu, z tego rodzaiu przemysłu. Zwiedzili oni na mieyscu we Francyi naylepsze do tego zakłady. O iednym z nich napisał Francuzki Dziennik przemysłu, że będąc Hrabią, człowiekiem możnym i uczonym, nie przestał na wyuczeniu się samey teoryi i obeyrzeniu cudzey praktyki, ale sam przywdział fartuch roboczy, i pracował przez kilka tygodni w naylepszey fabryce, a potem sprawował obowiązki maystra dla wydoskonalenia się w tey sztuce. O dwòch innych mówią, iż się podobnież czyli praktycznie nietylko robienia cukru z burakòw, ale się przykładali i do innych zatrudnień technologicznych. Tak zacni ludzie, będą zapewne umieli zarządzić swemi fabrykami i przyniosą pożytek kraiowi: tacy podróżni czynią zaszczyt swemu narodowi, nie zaś ci, co ieżdżą za granicę dla zbierania modnych wyobrażeń niezgodnych z naszym stanem obyczaiowym i politycznym. Jeżeli przemysł podniesie się w tuteyszym kraiu i nowe dla siebie otworzy drogi, wtedy się i postać kontraktów odmieni, a na mieysce teraźnieyszych obrotów gotowemi pieniędzmi i dobrami ziemskiemi, nastąpi handel wyrobami kraiowemi, kontrakty niczem więcey nie będą iak tylko walnym iarmarkiem.

(Dokończenie nastąpi.)

Z Odessy d. 19 *Lutego d. K.*

Kapitanowie okrętów, które niedawno przybyły z Stambułu, donieśli, iż na kanale iest 150 okrętów maiących płynąć do Odessy. Jeśli wiatr południowy i teraźnieysza pogoda, potrwaią, można się spodziewać, iż wkrótce port tuteyszy napełniony będzie okrętami, które handlowi naszemu nową czynność nadadzą. Odebrane z zagranicy wiadomości przez dwóch ostatnich gońców, zdaią się bydź pomyślne dla wywozu zboża. Jakoż zakupiono tu pewną ilość pszenicy naylepszego gatunku po 13 do 14 rubli czetwiert.

Z Międzyrzeca Koreckiego d. 19 *Lutego d. K.*
(w Gubernii Wołyńskiey.)

Na mocy potwierdzenia Wyższey Zwierzchności Szkolney, otworzone zostało d. 6 Grudnia r. z. w mieście tuteyszem u XX. Piiarów, Gimnazyum z połączoną z niem szkołą Powiatową, stosownie do nowego urządzenia zakładów edukacyynych w wydziale Wileńskim. Dopełnił tego aktu z przyzwoitą uroczystością w dniu Wysokich Imienin Nayiaśnieyszego Pana, upoważniony poleceniem Rządu Cesarskiego Uniwersytetu Wileńskiego, JW. Wacław Boreyko, Dozorca honorowy szkół Powiatu Rowieńskiego i Kawaler, przy licznem zgromadzeniu oboiey płci znakomitych osób, maiących na czele JW. Andrzeykowicza, Rzeczywistego Radcę Stanu, Gubernatora Cywilnego Wołyńskiego i Kawalera, oraz Marszałków Powiatowych i dalszych dostoynych Urzędników. Po nabożeństwie odpowiadaiącem tak uroczystemu obchodowi, zebrano się do sali posiedzeń szkolnych, gdzie JW. Boreyko w zabranym wymownym głosie oddał hołd wdzięczności Rządowi troskliwemu o edukacyią młodych pokoleń i ogłosił otwarcie Gimnazyum Międzyrzeckiego u XX. Piiarów ze szkołą Powiatową, a w dalszym ciągu mowy zwrócił rzecz do JW. Józefa Steckiego, byłego Marszałka Powiatu Rowieńskiego i Kawalera, którego odznaczaiącey się gorliwości obywatelskiey i hoynym nakładom, dzisieysze Gimnazyum Międzyrzeckie winne iest byt swóy i uposażenie. Poczem, gdy niektórzy ze Zgromadzenia uczącego odczytali rozprawy w przedmiotach naukowych, udano się do Kościoła dla zaniesienia naygorętszych modłów o szczęśliwe i naydłuższe panowanie N. Mikołaia I. i odśpiewano *Te Deum.*

Ze Lwowa d. 9 *Kwietnia.*

C. K. Rząd kraiowy ogłosił następuiący Okólnik, względem sposobu ustanowienia na przyszłość różnego stopnia nauczycieli:

N. Pan raczył pod dniem 9 Września 1826 wydać następuiący naywyższy list własnoręczny: "Wszyscy odtąd przy C. K. naukowych zakładach Moiey Monarchii, iako „ nauczyciele i Professorowie, nowo ustanowionemi bydź maiący, przez trzy lata, od „ dnia onych ustanowienia rachuiac, uważani bydź maią iako ieszcze nie ustaleni; niechay w prawdzie używaią zupełnie przywiązaney do powierzonych sobie urzędów „ nauczycielskich płacy i innych użytków, „ iednakże przygotowani bydź muszą na to, „ że gdyby przez ciąg pomienionego czasu, „ co do urzędowania i innego postępowania „ swoiego, położoney w nich nadziei nie odpowiedzieli, albo też ogólnie niezdatnemi „ okazali się, natychmiast bez żadney odprawy pieniężney lub pensyi, z urzędu oddaleni zostaną; ieżeli zaś przez owe trzy „ lata złożą w każdym względzie takie dowody swoiey zdolności i dobrych postępków, że ich ustanowienie z zupełnem zaspokoieniem uznać można stanowczem;

„ wtenczas oni na posadzie swoiey za ustalonych uznani bydź maią, a razem owe „ trzy lata na służbie tymczasowey przebyte, tak porachowane bydź maią, iakby takowe w rzeczywistey służbie przępędzili.„

Która to naywyższa uchwała w następności Dekretu wysokiey Narodowey Kommissyi publicznego oświecenia z dnia 18 Września 1826 do liczby 4412 ku poszechney wiadomości podaie się.

Z Paryża d. 30 *Marca.*

Król iest zdrowszy i w następną Niedzielę słuchać będzie Mszy S. w kaplicy dworskiey.

Dziennik Gwiazda donosi, czego wprzód zaprzeczał, iż Mexykański Minister odwiedził Ministrów naszych skarbowego i spraw zagranicznych.

Poseł Hiszpański, Xżę Villahermosa, iest ztąd odwołany. P. Uzos sprawować tu będzie interessa Hiszpańskie.

Umarł tu po krótkiey chorobie w 80 roku życia Par Francuzki Xżę Larochefoucauld-Liancourt.

P. Teodor Monnier, zostaiący w służbie Greków officer Francuzki i kawaler krzyża Legii honorowey, znayduie się od nieiakiego czasu w Lionie, i chociaż nie zagoiły się ieszcze iego rany powraca do Grecyi.

W teatrze *des nouveautés* dane bydź maią 4 koncerty na korzyść Greków. Mówią, że Vicehrabia de la Rochefoucault ofiarował komitetowi Greckiemu na te koncerta wszystkich artystów teatru Królewskiego. Na końcu każdego koncertu dana bydź ma nowa teatralna sztuka.

Opera Moyżesz Rossyniego wystawiona tu była pierwszy raz w zeszły poniedziałek. Zgromadzenie było liczne, a oklaski powszechne; nakoniec Rossini był wywołany.

Były tu Austryiacki Poseł, Jenerał Baron St. Vincent, posiadaiący wieś przy Nancy, przybył z Wiednia do tego miasta.

Do Marsellii nadeszła wiadomość z Alexandryi, iż port tameczny i nadbrzeże stawiaią się spieszno w stanie obrony, iak tylko dowiedziano się, że Cochrane odpłynął na popieranie sprawy Greków. Zbudowana tu fregata dla Baszy, która miała dnia 20 odpłynąć, stała ieszcze dnia 23 w porcie Dieudonné.

Banda małych złodziei od 9 do 12 lat, która w sklepach około ratusza, wykradała cukierki, ciasta i t. d. odważyła się niedawno wyłamać drzwi do sklepu w Palais-Royal i wykraść zegarki, została pochwycona i pod sąd oddana. Dowódca iey ma naywięcey lat 12 i nazywano go Cartouche.

Pierwsi dowódcy Portugalskich buntowników, Tellez-Jordao, Montalegre, i t. d. przybyli do Burgos i maią bydź na granicę Francuzką poprowadzonemi. Margr. Chaves otrzymał pozwolenie zabawienia dla choroby w iednem mieście o kilka mil za Burgos.

Z Madrytu d. 19 *Marca.*

Sprawuiący tu interessa Francyi Hr. Beaurepaire, złożył Królowi list odwołuiący Posła Margr. de Moustier.

Mówią tu znowu o udzieleniu przebaczenia.

Hr. Ofalia odiechał do Londynu. Mówią, iż powiózł z sobą dwa własnoręczne listy Króla, ieden do Króla Francuzkiego, a drugi do Króla Angielskiego.

Minister Calomarde napisał dnia 26 Lutego następuiący list do Intendenta naczelnego policyi, a ten udzielił go Intendentowi policyi wysp Balearskich: "Udzieliłem Królowi list WPana pod dniem 14 b.

m w którym donosisz o złym duchu, który na całey wyspie Minorce panuie. Wyrażasz WPan, że cała wyspa iest Rządowi niechętną, że tam niemożna ani iednego ochotnika znaleść, że nigdy nie wykrzykniono: niech żyie Król! i że na urzędach znayduią się sami konstytucyioniści. Król rozkazał zachęcić niektórych mieszkańców do zaciągnienia się na ochotników, ażeby uzbroieni wspierać mogli policyią. Król udziela także pozwolenie Poddozorcy policyi na Minorce, ażeby udawał się na przybywaiące tam okręty i przeglądał papiery podróżnych.,,

Wielkorządzca Ceuty doniosł pod dniem 27 Lutego Ministrowi woiennemu, że dnia poprzedzaiącego odpłynął ztamtąd pułk Albufera do wysp Kanaryyskich.

W Tortosie odkryty został spisek. Stronnicy Junty apostolskiey uwolnić chcieli uwięzionych w tem mieście swoich przyiacioł, władze mieyscowe wymordować i dawne swoie proiekta do skutku doprowadzić. Posłano tam zaraz woyska z Barcelony. Niektórzy dodaią, iż ten spisek był tylko odnogą utworzonego w Katalonii związku pod nazwiskiem duszących Aniołów.

Podług listów z Ciudad-Rodrigo woyska Angielskie stały tylko o ćwierć mili od granicy naszey.

Z powodu wielkiego zbiegowstwa w woysku rozkazał Król każdego piątego żołnierza schwytanego w ucieczce lub zabieraiącego się do ucieczki, rozstrzelać. Surowe te środki sprawiły w woysku wielkie nieukontentowanie.

Z Lizbony d. 14 Marca.

Po zmarłey Cesarzowey Brazyliyskiey naznaczona iest półroczna żałoba.

Okręt Angielski zawinął do portu naszego z 40tą baryłkami piastrów dla woyska.

Tu i w okolicznych prowincyiach wybieraią z pośpiechem rekrutów, i mówią, iż woysko liniiowe bydź ma 15,000 ludzi powiększone. Hr. Villaflor doniosł Ministrowi woiennemu z głównej swey kwatery Torre de Moncorvo pod dniem 3 b. m. że wszystkie doniesienia, które o buntownikach odbiera, potwierdzaią niezgodę pomiędzy dowodzcami i niekarność ich żołnierzy. Zdaie się bydź rzeczą pewną, iż Hiszpanie nie dozwolili im przeyść za Douro, i z tego powodu udali się przez Mogadouro do Miranda, gdzie on spodziewa się za 3 lub 4 dni przybydź, gdyż niepogoda i złe drogi nie dozwalaią spiesznego pochodu. " Jenerał Correa de Mello (dodaie) musiał dziś do Bragancy wniyść, i spodziewam się dzisieyszego wieczora mieć wiadomość, czyli doczekali go buntownicy lub uszli za iego zbliżeniem.

Wychodzący w Porto Dziennik *Imparcial* pod dniem 7 Marca wyraża: "Hiszpaniia nie przestaie przeciw nam podniecać woyny, chociaż to stara się teraz ukrywać. Powiększa z pośpiechem swe woysko i posuwa działa aż ku naszey granicy. Z Elvas odebraliśmy następuiące podania o sile Hiszpańskiey nad granicznemi prowincyiami Portugalii: W Galicyi (obserwacyyny korpus nad Minho pod Jenerałem Eguia składa się) z 33 szefów, 241 officerów i 7840 żołnierzy; w dawney Kastylii (obserwacyyny korpus nad Douro pod Jenerałem Monet) z 43 szefów, 433 officerów, 7689 żołnierzy i 1101 koni (oprócz tego znayduie się 13 pułków milicyi, w liczbie 8893 ludzi, w gotowości do wystąpienia pod broń); w Estramadurze (pod Jenerałem kapitanem tey prowincyi) z 31 szefów, 189 officerów, 5021 żołnierzy i 913 koni; woysko nad Tagiem z 9641 ludzi i 1243 koni (oprócz środkowe-

go odwodowego korpusu pod Jenerałem gwardyi, składaiącego się z 4000 grenadyerów, 4134 prowincyionalnych strzelców, 1700 strzelców, gwardyi Królewskiey, konnych grenadyerów i kiryssesów, w liczbie 1500 koni); w Andaluzyi z 25 szefów, 268 officerów, 5044 żołnierzy i 619 koni; ogułem 57,977 ludzi i 5376 koni. Przednia straż, która stała w okolicach Alkantary, cofnęła do Caceres, zkąd, iak słychać udać się ma nad Tag. Lubo te podania pochodzą z wiary godnego źródła, poczytuiemy ie wszelako za przesadzone i pochodzące od stronnictwa Apostolskiego, które chce woyny, gdyż dowiaduiemy się od uszłych officerów Hiszpańskich, iż w żadney z tych prowincyy niema tyle regularnego woyska, chyba, że rachowane są milicyie. — Całe obserwacyyne woysko ściąga się pod Truxillo. Dywizyia Rodila, która stała w Alkantara i Brozas cofnęła się do okolic Caceres, a woyska stoiące w Talavera i Xeres do Merida. Co mą znaczyć to wsteczne poruszenie wiedzieć niemożna, i pochodzi może z nieposłuszeństwa woyska iak wieść niesie. Wyrok nakazuiący wybranie 24,000 rekrutów bardzo źle w Estramadurze przyięty został.

Z Włoch d. 28 Marca.

Dziennik obu Sycylii pod dniem 15 b. m. donosi z urzędowego zródła, iż Ces. Austryiackie woyska, które opuściły kraie Neapolitańskie, stosownie do rozkazu N. Cesarza, wyiąwszy zwykłe osady, zaymą tymczasowo stanowisko nad rzeką Po, i stanowić będą korpus, który ieżeliby okoliczności wymagały, wkrótce w ruch wprowadzony bydź może.

Od dnia 18 do 20 b. m. wzgorza Prenestyńskie i Tuskulańskie okryte były śniegiem, co należy do rzadkości w Rzymie. — W okolicach Florencyi w nocy dnia 18go Marca upadł tak wielki śnieg, iż poczty z Niemiec, które dnia tego przybydź były powinny, dopiero dnia 21 przybyły.

Z Bruxelli d. 31 Marca.

Roboty około twierdzy związku Niemieckiego Luxemburga rozpoczęły się na nowo.

Gazeta tuteysza ostrzega publiczność, ażeby miała się na ostrożności, gdyż w kościołach podczas publicznych nabożeństw znayduią się złodzieie, którzy kieszenie wyprzątaią.

Podług naynowszych doniesień z Batawii pod dniem 8 Listopada, buntownicy zostali znowu pobitemi i do ustępu zmuszonemi. Dowodca ich Diego-Negaro został dnia 12 Października dwukrotnie ranony; raz w piersi, drugi raz powyżey uda.

P. Eynard donosi w liście pod dniem 26 Marca z Genewy tuteyszemu związkowi przyiaciół Greków wyimki z listów następuiących: Z Tryiestu dnia 17 Marca. Wczoray odebraliśmy listy z Grecyi z uwiadomieniem, że Reszyd Basza nadaremnie usiłował odeprzeć Greków, którzy z Pirei wyladowali i Tureckie batteryie opanowali; miał nawet na wiadomość o zwycięztwie Karaiskakiego pod Distomos cofnąć się o 7 godzin drogi od Aten. Związek z cytadelą tego miasta Akropolis był zaraz wolny. — Z Korfu dnia 5 Marca: Ibrahim Basza miał odebrać rozkaz do ustąpienia z Morei. Około Aten zaszło kilka morderczych potyczek. Listy z Nauplii pod dniem 14 z. m. potwierdzaią osadzenie przez Greków Pirei. Z tegoż miasta pod dniem 8 Marca: Zwycięztwa Greków pod Atenami i w Pirei potwierdzaią się ze wszystkich stron; iednak niedostaie dalszych szczegółów.

DODATEK
DO Nro 30
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 15 KWIETNIA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na O°	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Kwiet:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 8, 277	+ 4. 0	79	Wschodni słaby	Pogoda	Mgła.
12	„ 7, 604	+ 13.0	55	„ „	„	
10. 3	„ 6, 884	+ 14.8	54	„ średni	„	
9	„ 6, 636	+ 7. 6	78	„ słaby	„	
7	27 6, 685	+ 5. 2	78	Połud: Ws: słaby	Pogoda z Chmur:	
11. 12	„ 6, 361	+ 14.4	55	Półn: Ws: słaby	Pogoda	
3	„ 5, 915	+ 15.9	53	Wschodni słaby	„	o go. 5 Ther: + 16.9.
9	„ 6, 230	+ 9. 0	76	„ „	„	
7	27 6, 790	+ 5. 6	80	Wschodni słaby	Pogoda	
12. 12	„ 6, 940	+ 13.7	62	„ „	„	
3	„ 6, 623	+ 14.8	57	„ średni	„	
9	„ 6, 911	+ 8. 4	72	Połud: Ws: słaby	Pogoda z Chmur:	
7	27 7, 087	+ 5. 4	79	Wschodni słaby	Pogoda	Mgła.
13. 12	„ 7, 055	+ 13.6	64	„ „	„	
3	„ 6, 735	+ 15.0	60	„ „	„	
2	„ 6, 858	+ 8. 4	80	„ „	„	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

— *Z Krakowa.* —

DO

JW. Tekli z Hr. Wodzickich Małachowskiey,

Woiewodziny Krakowskiey, Prezesowey Towarzystwa Dobroczynności w Krakowie.

Pani! Tyś Opatrzności wyraźne narzędzie!
Rzadki w Człeku Obrazie miłosierdzia Bostwa;
Gdy nędza ma zamknięte drzwi ledwo niewszędzie,
Prosta do serca Twego droga dla Ubostwa.

Kiedy bogatsi nie znać zdaią się co tracą,
Że ich czułość zbyt rzadko łza ubogich wzruszy;
Ty ratuiąc ostatnich maiątkiem i pracą,
Masz to za drogą rozkosz dla Twey wielkiey duszy!

* * *

Nie przestaiesz; że ciągle przewodniczysz Radzie (*)
Co ratunek dla nędzy ma na pierwszym celu;
Nie tu Twoia Opieka swe granice kładzie
Iż szczęśliwi mieszczeni na górze Wawelu; (**)

Żadna zasłona ukryć przed Tobą nie zdoła
Nędzarza wstydliwego, bo go szukasz pilnie;
Aby zaś wstyd przy wsparciu nie rumienił czoła,
Przed sobą (że tak powiem) chcesz to kryć usilnie.

* * *

Nasza wdzięczność przez usta prawdy się przeciska,
Jeżeli Cię ogłaszamy wyższą nad stworżenie;
Mocą Stwórcy odwracasz, co bliźnich uciska;
Bóg więc chce, byś osobne miała uwielbienie.

Nie wcale nie obrazi Naywyższego Pana;
Gdy obraz Opatrzności pędzel oddać zechce;
Że w tym mieyscu Twarz Twoia będzie malowana;
Tak, żąda sprawiedliwość, choć Twa skromność
nie chce.

* * *

Aby zaś nędza miała żywność i okrycie,
Niechby Ci Bóg przy zdrowiu da naydłuższe życie.

(*) *Towarzystwo Dobroczynności.*
(**) *Szpital na Zamku.*

TEATR NARODOWY.

W przyszły Czwartek to iest dnia 19 Kwietnia r. b. na Benefis Szymona i Elżbiety Niedzielskich, daną będzie po raz pierwszy wcale nowa czarodzieyska Opera z maszynami, tablami, z niemieckiego na polski ięzyk przełożona z muzyką Milera w 4ch aktach: *Młyn Diabelski na Górze Wiedeńskiey.*

DONIESIENIE.

Niżey podpisany widząc, iż wielu z pierwszych Obywateli i Młodzieży tuteyszey, którzy kawiarnią iego swoią bytnością zaszczycali, uczęszczać do niey poprzestaią, ośmiela się zaprosząć ninieyszym z zapewnieniem: iż żadne inne gry iak tylko komersowe w iego domu mieysca nie maią i do tych tylko naygustowniey stoliki w 2ch salach urządzono, nadto i pisma lepsze peryodyczne utrzymywać będzie. — Dołączaiąc naypilnieysze staranie, aby przez dobry wybór potraw i trunków przez prędką i pożądną usługę zasłużył sobie na względy Szanownych Gości.

Zostaie z głębokiem uszanowaniem,
Jan Kanty *Szydłowski.*

DONIESIENIA.

Prezes Sądu Appellacyinego &c.

Podaie ninieyszym do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi na powództwo P. Anny z Konarzewskich Cząsteckiey obywatelki Miasta Krakowa w Gminie VII. pod L. 44 zamieszkałey, wydał w dniu 12 Marca r. b. wyrok przedstanowczy, mocą ktorego wyszukiwanie Onufrego Cząsteckiego męża powodki przeszło od lat czterech w mieyscu iego zamieszkania nieobecnego, Sędziemu Pokoiu Miasta Krakowa Okręgu Igo poleconem zostało. — W Krakowie dnia 31 Marca 1827 r. *Nikorowicz.*
Raubach, Sekr: S. A.

Sąd Appellacyiny etc.

"Stosownie do oznaymionego sobie Reskryptem Rządzącego Senatu z dnia 9 Marca r. b. „ Nro 274 postanowienia dotyczącego, mianowania aktualnego Regenta Akt Hipotecznych „ kraiu tuteyszego i w skutek poźnieyszego Reskryptu Senatu z dnia 27 Marca r. b. Nro „ 1313 D. G. S. Sąd Appellacyiny ogłasza ninieyszym Konkurs na tenże Urząd z tem do„ łożeniem, iż Emolumenta do tegoż przywiązane, są: Taxy rozporządzeniem Senatu z „ dnia 5 Maia r. z. 1826 Nro 849 przepisane, a prócz tego kwota złp. 600 tytułem kosztow „ kancellaryi Budżetem dla Konserwatora Hipotek przeznaczona; iakość zaś kaucyi w Sum„ mie złp. 20,000 złożyć się winney, to iest: czyli fideiussorycznie, czyli w gotowiznie, „ zostawioną będzie wyborowi Regenta Aktowego. Termin do ubiegania się o tę posadę o„ znacza się do dnia ostatniego Kwietnia r. b., w ktorym naydaley, Kandydaci prośby „ swe świadectwami zdatności i moralności wsparte, praesidio Sądu Appellacyinego złożyć „ winni." — W Krakowie dnia 4 Kwietnia 1827 r. *Nikorowicz.*
Raubach, Sekr: S. A.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Podaie do wiadomości, iż z mocy rozporządzenia Senatu Rządzącego z dnia 4 b. m. N. 1551, w dniu 2 Maia r. b. w godzinach rannych w Biórze Wydziału przedsięwziętą będzie publiczna licytacya Dochodu Konsumcyinego Żydowskiego w Obwodzie Kaźmierskim na lat trzy to iest; od dnia 1 Czerwca r. b. do końca Maia 1830 od ceny pierwszego wywołania złp. 3808 tytułem miesięcznego Czynszu przez dotychczasowego Dzierżawcę płaconego czyli rocznie złp. 45,696.

Vadium przed rozpoczęciem licytacyi złożyć się maiące wynosi złp. 4569 gr. 18 to iest dziesiątą część należytości roczney. O innych warunkach przez Senat zatwierdzonych, wiadomość w Wydziale każdego czasu zasięgnioną bydź może.

W Krakowie dnia 11 Kwietnia 1827 r.

Bartl.
Gadomski, S. W.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Uwiadomia Publiczność, że z Rozporządzenia Senatu pod dniem 23 Marca r. b. do L. 1336 dnia 21 bieżącego miesiąca i roku w godzinach przedpołudniowych w Biórze Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu, odbędzie się licytacya publiczna dzierżawy trzechletniev od dnia 1 Czerwca r. b. do końca Maia 1830 roku dochodu z przewozu na Wiśle pod Zamkiem Krakowskim.

Licytacya ta zacznie się od summy przez possessora rocznie dotąd płaconey złp. 1203 gr. 12.

Chęć licytowania maiący będą powinni przed zaczęciem licytacyi złożyć pro vadio dziesiątą część summy do zaczęcia licytacyi przeznaczoney, to iest każdy po złp. 120 gr. 10.

O dalszych warunkach do tey licytacyi w Wydziale Dochodów Publicznych każdego czasu dowiedzieć się można. — W Krakowie dnia 4 Kwietnia 1827 roku.

X. *Bystrzonowski.*
Gadomski, S. W.

Po spełzłym na dniu 30 Listopada 1826 roku bezskutecznie terminie licytacyi sprzedaży Dworku z ogrodem na Piasku przy Krakowie w gminie VII. mieyskiey za górnemi młynami w ulicy S. Piotra pod liczbą 28 stoiącego do Sukcessorów Marcina Gaudzińskiego należącego z powodu wysokiego w summie złp. 6576 gr. 26 1/2 oszacowania, podpisany Notaryusz W. M. Krakowa z Okręgiem w skutku uchwały Rady familiyney w Sądzie Pokoju Okręgu I. W. M. Krakowa dnia 8 Marca r. b. w opiece nieletnich Karola i Jana Gaudzieńskich po niegdy Kasprze i Agneszce Gaudzińskich pozostałych dzieci, tudzież Maryanney Sądowskiey przez pełnoletnich Sukcessorów do spadku po niegdy Marcinie Gaudzińskim przypuszczonych, zaszłey, zniżenie ceny oszacowania o 1/3 część orzekaiącey, podaie do publiczney wiadomości: iż wymieniony wyżey dworek z wszelkiemi przy nim zabudowaniami i ogrodem w Gminie VII. mieyskiey pod L. 28 stoiący, przez publiczną licytacyą więcey daiącemu za gotowe pieniądze w monecie srebrney courant, sprzedany będzie, a to pod następuiącemi warunkami:

1) Pierwsze wywołanie zacznie się od summy 4384 złp. 17 1/3 gr. powołaną Uchwałą Rady familiyney zniżoney.

2) Chcący licytować obowiązani są dziesiątą część summy szacunkowey to iest złp. 438 gr. 13 tytułem vadii złożyć, od czego P. Woyciech Dziarkowski iako 2/3 części Dziedzic iest wolny.

3) Widerkauff w summie złp. 1400 dla zgromadzenia XX. Karmelitów na Piasku, przy gruncie pozostanie.

4) Plus licytant przed wszystkim, zaległe do Kassy Główney podatki iakie się okażą z zalicytowaney Realności zapłacić winien.

5) Po potrąceniu summy widerkauffowey, procentów od niey, tudzież zaległych podatków iakie się okażą, reszta wylicytowanego szacunku, podzieloną zostanie, która dla małoletnich zabezpieczoną, a dla pełnoletnich złożoną w 14 dniach bydź ma.

6) Niedotrzymuiący ninieyszych warunków nietylko utraci vadium, koszta nowey licytacyi zastąpi, ale nawet niedobór iakiby się okazał, nadgrodzić niezawodnie winien będzie.

Do licytacyi przedstanowczey termin na dzień 9 Maia r. b. na godzinę 10 ranną w Kancellaryi podpisanego Notaryusza w Krakowie w głównym Rynku pod L. 16 znayduiącey się, naznacza, i na ten dzień i godzinę chęć kupna maiących zaprasza.

W Krakowie dnia 30 Marca 1827 roku. Leo Rawicz *Przezdziekowski.*

W dniu 23 Kwietnia r. b. od godziny 9tey ranney, zaś po południu od godziny 3ciey i w dniach następnych w tychże samych godzinach, z mocy polecenia Wys: Trybunału I. Inst: W. M. Krakowa i Jego Okręgu z dnia 2 Kwietnia 1827 r. do L. 877 wyszłego, w Rynku głównym W. M. Krakowa w gmachu Sukiennice zwanym, odbędzie się publiczna licytacya ruchomości po ś. p. Janie Nep: Cennerze pozostałych iako to: sreber, ze aru stołowego, zegarka złotego kieszonkowego, sukien męskich, pościeli, stolarszczyzny, książek doktorskich w ięzyku niemieckim &c. Chęć zatym licytować maiących podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 13 Kwietnia 1827 r. Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

Realność z dwóch Folwarków składaiąca się, prawem wieczystey Dzierżawy (Erbpacht) posiadana w piękney okolicy za Krakowem w połowie drogi do Krzeszowic sytuowana, według rozmiaru 245 morgów Chełmińskich prętów 169 rozległości wynosząca, maiąca urodzayne pszenne grunta, łąki, paszą dla owiec, stawy, młyn, mieszkania murowane, zabudowania gospodarskie propinacyią znaczną w czterech Wsiach i przy Kościele parafialnym z przywileiem na Jarmarki, browar nowo urządzony wodą źródłową spadaiącą na garce opatrzony, iest z wolney ręki do odsprzedania ze wszystkiemi Inwentarzami, garcami i naczyniami browarnemi. O warunkach nabycia dowiedzieć się można u Redaktora Gazety Krakowskiey.

Wieś Wola Więcławska z Folwarkiem Firleiów, w Królestwie Polskiem, Obwodzie Miechowskim, na samem pograniczu Obwodu Wolnego Miasta Krakowa, przy komorze Wilczkowice położona; iest z wolney ręki za papiery kredytowe lub za gotowe pieniądze do sprzedania. Bliskość Miasta Wolnego Krakowa, iako też i drogi murowaney *Chaussée*; gościniec główny Warszawski pocztowy, przerzynaiący Folwark teyże Wsi Firlejów; położenie zabudowań dworskich, wygodnych i porządnych; dostateczność gruntowey pańszczyzny pieszey; gatunek gleby uzdatnioney pod żyto, a nawet mieyscami i pod pszenicę; kilkadziesiąt Morgów młodociannego lasu wszelkiego rodzaiu; dostatek paszy letniey dla Owiec; ogół powierzchni obydwóch Folwarków do 700 morgów dochodzący; przywiązana do inwentarza partya Owiec prawdziwych Merynosów 160 wynosząca, iako też i partya naypięknieyszego drzewa grubego na pniu stoiącego, o milę w obcym lesie do wyrębu na kilka lat zakupionego; są to szczegóły, które posłużyć mogą na prędce do dania pierwszego rysu teyże Wsi. Każdy chcący przekonać się bliżey o istocie tego podania, iako też o cenie teyże realności, raczy się zgłosić w Krakowie: do W. Adama Krzyżanowskiego, Doktora Oboyga Praw; w Kielcach zaś, do W. Jacentego Krzyżanowskiego, Obrońcy Prawa przy Trybunale Cywilnym Województwa Krakowskiego.

Uwiadomia się, iż w Krakowskiey gościnni pod znakiem Króla Węgierskiego w ulicy S. Jana znayduie się w gotowości powóz na cztery osoby do wyiazdu do Wiednia lub Pestu; życzący sobie takową odbydź podróż, raczą się zgłosić do Kantoru teyżą gościnni.

Syndycy tymczasowi massy upadłey Berla Kachane, postępuiąc w myśl Art: 66 i nast. K. Han: Księ: III. wzywaią wierzycieli teyże massy, aby się stawiali z dowodami Wierzytelności swoich celem ich sprawdzenia podług formalności powołanego Art: osobiście lub przez pełnomocników, do czego przeciąg dni 40 iest oznaczonym, po którym upłynionym zaczynaiąc od 16 Maia r. b. co Sroda i Poniedziałek o godzinie 10tey zrana w domu Władz Sądowych przy Kościele S. Piotra przez Sędziego Delegowanego w obec Syndyków protokół tey czynności przedsiębranym będzie. W mieyscu więc i dniach wyżey oznaczonych Wierzyciele z dokumentami takowemi pospieszyć zechcą.

W Krakowie dnia 6 Kwietnia 1827 roku. *Gloger.*
Kraemer.